

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-411/08-01

Název školy: **Základní škola a Střední škola, Praha 4,
Kupeckého 576**

Adresa: Kupeckého 576, 149 00 Praha 4

Identifikátor: 600 020 916

IČ: 48 135 411

Místo inspekce: Kupeckého 576

Termín inspekce: 5. – 7. a 21. května 2008

Předmět inspekční činnosti:

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v základní škole k termínu inspekce.

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

Škola je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Magistrát hl. města Prahy se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2. Vykonává činnost základní školy, střední školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekce se v 15 třídách vzdělávalo 128 žáků (maximální počet je 180 žáků). 12 žáků se vzdělává v přípravném ročníku. V 1. a 6. ročníku se učí podle školního vzdělávacího programu (ŠVP) *Modrá škola*, v ostatních ročnících je realizován vzdělávací program *Zvláštní školy* čj. 22 980/97-22 s modifikací platnou od 1. září 2007. Organizace se přednostně zaměřuje na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), kombinovanými vadami a lehkým až těžším mentálním postižením.

Od posledního velmi dobrého inspekčního hodnocení z května 2005 škola prošla některými dílčími pozitivními změnami. Prioritou vedení byl rozvoj školy v oblasti materiálně technické s důrazem na zlepšování bezpečného a zdravého prostředí pro žáky. Byly provedené akustické úpravy tříd, žáci mají k dispozici výškově nastavitelný nábytek, třídy a chodby jsou vybavené množstvím sportovních a relaxačních prvků. Zrekonstruovala se keramická dílna a nově vybavila školní zahrada. Vedle toho došlo k modernizaci a rozšíření ICT techniky s připojením k internetu a zasíťování celé budovy,

vybudování informačního centra a vytvoření elektronické databáze výukových programů. Tyto příkladné aktivity by se neobešly bez velké finanční saturace v podobě darů a grantových prostředků, které ředitel školy neúnavně iniciuje. Druhou významnou změnou ve směřování školy je *ŠVP Modrá škola*, na kterém většina učitelů týmově participovala. Tvůrci obsáhlého a v mnohých oblastech fundovaného dokumentu se neubránili některým formálním i drobným obsahovým nedostatkům. Chybí pravidla pro hodnocení žáků, poznámky k učebnímu plánu a není zaveden vzdělávací obor chemie ve vyšších ročnících 2. stupně. Výuka cizího jazyka je naplánovaná již od 4. ročníku jako volitelný předmět. Nepřesná charakteristika výuky anglického jazyka (AJ) na 1. stupni - v učebním plánu je sice AJ uveden jako volitelný předmět, ale ve vzdělávacím obsahu o volitelnosti předmětu není zmínka. – determinuje chápat výuku jako povinnou, což by se míjelo s požadavky *Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP) s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením* v intencích školského zákona. Dotace AJ na 2. stupni je saturována 6 disponibilními hodinami z 12 možných, což je sice plně v kompetenci ředitele školy, nicméně by koordinátoři ŠVP, vedení školy a pedagogové měli znovu zvážit, co je pro žáky z hlediska jejich možností optimální (např. rozsáhlejší zařazení předmětů kompenzačního a reedukačního charakteru). Tato opomenutí či případná rizika neubírají na kvalitě ověřování ŠVP v 1. a 6. ročníku a jsou snadno odstranitelná.

Realizace výše zmíněných vzdělávacích programů je podpořena odpovídajícími personálními podmínkami. Ve škole vyučuje 25 vyučujících, z nich 3 nemají odbornou kvalifikaci. Dva si ji doplňují vysokoškolským studiem. Reedukaci a nápravu řeči zajišťují dvě logopedky. Škola nabízí začínajícím i nekvalifikovaným učitelům účinnou podporu (vzájemné hospitace, uvádějící učitelé). Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno zejména na zvyšování úrovně jazykových znalostí, činnostní učení a aktivizující metody práce s dopadem na rozvoj klíčových kompetencí. Vysokoškolské studium si doplňují výchovný poradce a koordinátor prevence sociálně patologických jevů. Určitým rizikem jsou personální podmínky pro výuku velmi preferovaného anglického jazyka, neboť vyučující odborné vzdělání ještě nedokončili.

II. Ekonomické údaje

Hodnocení finančních podmínek bylo zaměřeno na posouzení způsobu čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu (SR) přidělených škole v letech 2005 až 2007. Ve sledovaném období organizace využívala převážně finanční prostředky přidělené ze SR, které se pohybovaly mezi 73 % až 74 % celkových ročních neinvestičních výdajů v její hlavní činnosti. Z rozpočtových opatření a z účetní dokumentace bylo zjištěno, že ve sledovaném období docházelo k mírnému navýšení finančních prostředků. Jejich největší objem byl použit na platy zaměstnanců a s nimi souvisejícími zákonnými odvody a na pojištění za pracovní úrazy. Ostatní neinvestiční výdaje byly použity zejména na nákup učebnic a učebních pomůcek a na vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve sledovaných letech škola obdržela účelově vázané neinvestiční dotace na SIPVZ a v letech 2005 a 2006 jí byly přiděleny další účelové neinvestiční dotace na projekt HODINA. Výše finančních prostředků poskytnutých ze SR umožňuje plnění vzdělávacích programů školy.

III. Hodnocení školy

Ředitel školy je ve funkci čtvrtým rokem. Jeho dlouhodobé záměry jsou v souladu s probíhající školskou reformou. Účelně deleguje řídicí a metodické pravomoci. Je poučen studiem školského managementu a jeho dlouhodobé plánování znamenalo určité vizionářství, které však zatím naráží na současné předpisy. Jeho ideu nepřipravit žáky o žádnou z možností, které nabízí běžné základní školy a přiblížit platný vzdělávací program (respektive učební plán) co nejvíce již zpracovanému ŠVP je třeba ocenit.

V **oblasti podpory počítačové gramotnosti** žáků se mu to spolu s pedagogy a příkladným materiálním zabezpečením daří. Od letošního školního roku zavedl na 1. i 2. stupni nový předmět *Informační a komunikační technologie*, který přispívá především k prohlubování žákovských kompetencí k učení.

Jiná je situace v **oblasti výuky cizím jazykům**. Platný *Učební plán 2007/2008*, předložený ředitelem školy, je v podstatě totožný s rámcovým učebním plánem RVP, ale měl by a musí respektovat Učební plán čj. 6538/2007-22. Proto je diskutabilní vzdělávání v AJ. Vzdělávací program pro zvláštní školy, který je realizovaný v 2. - 5. ročníku a 7. - 9. ročníku s jeho výukou vůbec nepočítá. Přesto ředitel do výuky zavedl AJ - nejprve na 2. stupni, letos i na 1. stupni. V letošním školním roce ho mají žáci volitelný ve 4. a 5. ročníku. V *rozvrhu hodin* pro 2. stupeň je AJ zařazen jako **povinný** ve školních letech 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008. O volitelnosti je poznámka pouze v *Učebním plánu 2007/2008*. K tomuto rozvolnění pravidel přispěla mimoděk i minulá inspekční zpráva, která na nesoulad s platným vzdělávacím programem neupozornila. Ředitel proto v minulých letech ani nevyužil jiné možnosti výuky AJ, jakou jsou instituce volitelných a nepovinných předmětů či zájmových útvarů. Dalším formálním nedostatkem vzdělávání v 9. ročníku je výuka předmětu chemie a rýsování. Učivo chemie je obsaženo v přírodopise s rozšířenou dotací dvou hodin týdně, obdobně je tomu i u rýsování. Obsah předmětu je vyučován i klasifikován v matematice, jejíž časová dotace je navýšená o 1 hodinu týdně. Žáci nemají na vysvědčení tyto 2 předměty hodnocené. Dalším rizikem je absence řečové výchovy ve 4. a 5. ročníku. Argumentace ředitele školy, že tento předmět již byl s patřičnou i vyšší časovou dotací odučen v předchozích ročnících neobstojí, neboť platný učební plán uvádí výuku tohoto předmětu po celý 1. stupeň. Naopak, výrazným pozitivem je zavedení nového předmětu *Příprava pro život* v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně.

Řízení pedagogického procesu se opírá většinou o kvalitně zpracovanou vnitřní dokumentaci školy. K nejpotřebnějším patří *Vlastní hodnocení školy (VHŠ) Modrá škola 2007* (v daném termínu nebylo projednáno pedagogickou radou), *výroční zprávy o činnosti školy* mající vysokou vypovídací hodnotu, *školní řád*, jehož formální nedostatky byly během inspekce odstraněny a *Kontrolní systém školy v pedagogické oblasti*, který je efektivně a funkčně nastaven, ale zpětná vazba, závěry či případná přijatá opatření jsou učitelům i metodickým orgánům předávány pouze osobně. V *Záznamech z pedagogických rad* tato problematika není zmíněná. Kontrolou *rozvrhu hodin* bylo zjištěno chybné sestavení hodin v 5. ročníku. Žáci měli v dopoledním bloku 6 vyučovacích hodin v jednom sledu místo povolených 5, což je v rozporu s vyhláškou o základní škole. Porušení bylo během inspekce odstraněno.

Ředitel školy dbá o průběžné zlepšování informačního systému. Z dotazníků pro rodiče vyplynul požadavek častějších schůzek (při změně učitele) a lepší informovanosti o činnosti školy. Proto byly upraveny webové stránky a zřízen informační panel ve vestibulu školy. Na vysoké úrovni je informovanost mezi učiteli díky počítačovému propojení. Žáci jsou zpravováni obligátními nástroji (žákovské knížky, nástěnky, notýsky apod.), ale především dennodenním kontaktem s velmi vstřícnými a trpělivými učiteli. Součástí systému je poskytování informací o vzdělávací nabídce a způsobu přijímání na webových stránkách. Zákonná ustanovení při přijímání ke vzdělávání jsou dodržována. Rozhodnutí o přijetí jsou uložena ve spisovně (archiv), o celou spisovnou agendu se podle zákona o spisové službě a archivnictví stará kvalifikovaná pracovní síla. Při změně vzdělávacího programu, resp. při přechodu k individuálnímu vzdělávacímu plánu, je žákům zajišťována dostatečná pomoc. Informační systém je příkladem dobré praxe.

Škola vytváří bezpečné prostředí pro vzdělávání. Žáci jsou pravidelně a prokazatelně poučováni o možném ohrožení zdraví při všech vzdělávacích i mimoškolních činnostech. Nad žáky je zajištěn neustálý zdvojený dozor ve škole i při akcích mimo školu. *Minimální preventivní program* obsahuje postupy i konkrétní aktivity podporující primární prevenci. Vyučující pravidelně vyhodnocují sociální, zdravotní a bezpečnostní rizika a přijímají opatření (pohovor se žákem, event. s rodiči či příslušným sociálním odborem) k jejich minimalizaci. Jsou vytvořeny bezpečné podmínky pro provozování různých pohybových aktivit, pro výuku tělesné výchovy i pro relaxaci během výuky i o půlhodinových přestávkách, aby regenerace žáků byla co nejúčinnější. Témata vztahující se k člověku a jeho zdraví jsou implementována do celého průběhu vzdělávání, na 1. stupni především do prvouky. Míra počtu úrazů žáků je za poslední tři roky stejná.

Zápisy ze školských rad přímo nereflktují např. podíl na zpracování koncepčních záměrů či vyjádření k uskutečňování ŠVP, ale výroční zpráva i školní řád byly schváleny. V rámci prevence sociálně patologických jevů škola spolupracuje s řadou organizací (např. Prak, Společně k bezpečí), Policií ČR, Diagnostickým centrem, obvodním i krajským metodikem prevence, s pedagogicko-psychologickou poradnou v Humpolci pořádají besedy a grantové výjezdy.

Sledovaný průběh výuky byl v souladu se vzdělávacími programy školy. Vnitřní prostředí budovy a jednotlivých tříd je na vysoké estetické úrovni, výzdoba tříd a chodeb je autorstvím žáků nebo souvisí s probíraným učivem. Uspořádání mobiliáře většiny tříd umožňuje členění na pracovní a odpočinkové zóny, které žáci využívají především o přestávkách. Kreativita vyučujících se odrazila v poskytování účelných pomůcek žákům, s nimiž jsou evidentně zvyklí běžně zacházet. Pracují s přírodninami, didaktickými pomůckami, s učebnicemi, encyklopediemi, slovníky, doplňujícími texty, obrazovým materiálem, hračkami. Vhodně využívali videotechniku, počítačové vybavení a internet.

Pro všechny sledované oblasti vzdělávání - *Člověk a příroda, společenskovední vzdělávání, výchova ke zdraví a aplikace ŠVP v 1. a 6. ročníku* byly společně některé vzdělávací strategie. Vyučující diferencovali ve velké míře svůj přístup k žákům vzhledem k jejich individuálním dispozicím, podporovali aktivitu a formování komunikativních a občanských kompetencí. Respektovali jejich individuální zvláštnosti, kladli na ně přiměřené požadavky, s pedagogickým taktem předcházeli jejich psychickému zatížení. V malých kolektivech se až na výjimky dařilo žáky podněcovat, zaujmout a využít jejich osobnostních předpokladů. Neklid při výuce, značné rozdíly ve výkonnosti a schopnosti koncentrace kladly zvýšené nároky na pestrost používaných činností. Učitelé citlivě reagovali na okamžité změny v klimatu třídy i ve vnímavosti žáků a vhodnou improvizací udržovali jejich zájem. Žáci většinou prokázali schopnost sebereflexe, snažili se o spolupráci mezi sebou, zažívali úspěch bez preference prvenství při vhodně střídáných činnostech. Ti aktivnější využívali svých zkušeností i nabytých vědomostí a reagovali na mezipředmětové souvislosti. Procvičovali a rozvíjeli své motorické dovednosti za trpělivého a důsledného dohledu učitelů i asistentky pedagoga. V některých sledovaných hodinách především na 2. stupni chybělo závěrečné zhodnocení, žáci byli vedeni k hodnocení a sebehodnocení spíše ojedinelé.

Ve společenskovedních předmětech si žáci dokázali uvědomit význam a funkci vzdělání včetně jeho organizace, uplatnili nabyté poznatky o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života. Rozvíjeli své dovednosti potřebné při vyřizování rodinných i osobních záležitostí. Nebyli zaskočeni aplikačními úkoly a demonstrovali své každodenní zkušenosti. Celoročně se aktivně zúčastňují dlouhodobého projektu Praha – poznej své město.

Ve výuce přírodovědných předmětů žáci pozorovali, porovnávali a zařazovali přírodniny. Vedle toho celoročně pečují o květiny v budově a záhony okolo školy, podílí se na výsadbě okrasných a ovocných stromů, účastní se ekoprojektů sdružení *Tereza* a od 1. ročníku se učí třídit odpady. Vztah k přírodovědné problematice je podporován projektovými dny, vycházkami a exkurzemi.

Ve škole jsou zřetelně formulována a dodržována pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, jejichž převažující motivační funkci učitelé respektují. Žáci, vzdělávající se podle individuálního vzdělávacích plánů, jsou slovně hodnoceni.

Vedení školy i celý pedagogický sbor průběžně monitorují, analyzují a hodnotí výsledky vzdělávání žáků. Ty jsou oznamovány na pedagogických radách i ve výročních zprávách. V letošním roce na základě jejich vyhodnocení ve VHŠ učitelé vypracovali *Srovnávací testy pro 5. a 8. ročník - český jazyk, matematika a test všeobecných znalostí*. Žáci jsou zapojeni do četných tělovýchovných, výtvarných i rukodělných mimoškolních aktivit, mohou navštěvovat volně přístupný školní klub. Zdárně reprezentují školu např. při kulturních programech pro rodiče, na sportovních přeborech, výtvarných akcích a tanečních přehlídkách. Školní pěvecký sbor se zúčastňuje celopražského setkání pěveckých sborů speciálních škol a dalších festivalů. Jediným drobným nedostatkem v hodnocení chování žáků je udělování výchovných opatření a pochval nebo jiných ocenění např. za dlouhodobou úspěšnou práci. Jejich poměr je v neprospěch pozitivních výchovných opatření, kterými učitelé i vedení školy šetří.

Závěrečné hodnocení:

Inspekční zjištění vedoucí ke zhodnocení souladu ŠVP s RVP ZV a podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání jsou nadprůměrné v těchto oblastech:

- *další vzdělávání pedagogických pracovníků,*
- *bezpečné a zdravé školní prostředí,*
- *podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,*
- *strategie prevence sociálně patologických jevů,*
- *zavedení předmětů Informační a komunikační technologie a Příprava pro život,*
- *četné mimoškolní aktivity,*
- *materiální podmínky,*
- *spolupráce s rodiči,*
- *informační systém,*
- *vlastní hodnocení školy.*

Pro účinný chod školy, který musí být v souladu s právními předpisy, je zapotřebí odstranit určitá rizika především administrativního charakteru:

- *respektovat všechny zásady při zpracování školního vzdělávacího programu,*
- *znovu zavést samostatné předměty chemie a rýsování na 2. stupni,*
- *klasifikovat předměty chemie a rýsování na vysvědčení,*
- *učební plán 2007/2008 i učební plány pro další 2 roky dát do souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Zvláštní škola, čj. 22 980/1997-22 a přílohy k části III. čj. 6538/2007-22,*
- *výuku anglického jazyka dát do souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Zvláštní škola, čj. 22 980/1997-22 a přílohy k části III. čj. 6538/2007-22,*
- *výuku řečové výchovy rozložit do všech ročníků 1. stupně v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Zvláštní škola, čj. 22 980/1997-22 a přílohy k části III. čj. 6538/2007-22,*

- *dát do rovnováhy pozitivní a negativní výchovná opatření.*

Škola je celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnotící stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
-----------	--------	-----------

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 24 872/07-21 ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 7. 11. 2007
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Speciální školy, Praha 4, Kupeckého 576 ze dne 30. 6. 2003
3. Jmenovací dekret ředitele školy ze dne 19. dubna 2004 vydaný pod čj.: SKU-06/226/2004
4. Výkazy o základní škole S 3-01 k 30. 9. 2007, k 30. 9. 2006, k 30. 9. 2005
5. Výkazy o ředitelství škol R 13-01 k 30. 9. 2007, k 30. 9. 2006, k 30. 9. 2005
6. Personální dokumentace ředitele a pedagogických pracovníků k termínu inspekce
7. Rozvoj školy v letech 2005-2008 z 6. 5. 2008
8. Koncepce dalšího rozvoje školy ze dne 23. 11. 2003 a dodatek z roku 2008
9. Inspekční zpráva z května 2005 čj.
10. Matrika školy k termínu inspekce
11. Výběr výpisů vysvědčení pro školní rok 2007/2008
12. Vybrané výpisy vysvědčení za 1. pololetí školního roku 2007/2008
13. Školní řád pro školní rok 2007/2008
14. Minimální preventivní program 2007/2008 zpracovaný 26. 8. 2007
15. Kontrolní systém školy v pedagogické oblasti z 1. 9. 2007
16. *Vlastní hodnocení školy Modrá škola 2007 z 14. 11. 2007*
17. Záznamy z pedagogických rad ve školních letech 2006/2007 a 2007/2008 k termínu inspekce
18. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2006/2007 a 2007/2008
19. Zápis z jednání školské rady
20. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Modrá škola* s platností od 3. září 2007
21. Doklady o přijímacím řízení žáků přípravné třídy a 1. ročníku ve školním roce 2007/2008
22. *Učební plán 2007/2008*
23. Rozvrh vyučovacích hodin ve školních letech 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008 k datu inspekce
24. Vybrané třídní knihy pro školní rok 2007/2008 k termínu inspekce
25. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2005/2006 a 2006/2007
26. Srovnávací testy pro 5. a 8. ročník – český jazyk, matematika a test všeobecných znalostí
27. Tématické plány 1. a 6. ročník ve školním roce 2007/2008
28. Výkaz o speciálních školách V 4-01 k 30. září 2004
29. Výkazy o základní škole S3-01 k 30. září 2005, 2006 a 2007
30. Rozpočtové opatření neinvestičního příspěvku na rok 2005 a 2006

31. Rozpočtové opatření na rok 2007
32. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2005, 2006 a 2007
33. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v letech 2005, 2006 a 2007
34. Výkazy zisku a ztráty za období 13/2005, 13/2006 a 13/2007
35. Knihy účetnictví – redukované za období 13/2005, 13/2006 a 13/2007
36. Vyúčtování účelové dotace na rok 2005 - VM 3 a na rok 2006 VM 4

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Marie Poesová	Poesová v.r.
Mgr. Jana Frojdová	Frojdová v.r.
Mgr. Josef Černý	Černý v.r.
Ing. Alexandr Stojanov	Stojanov v.r.

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podle ustanovení § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. jsou osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí, a to do 30. června 2008. Tuto lhůtu Česká školní inspekce stanoví po marném uplynutí 14denní lhůty k podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, popř. po jejich doručení.

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Praha 6. 6. 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PhDr. Karel Kaprálek	Kaprálek v.r.